

Съдържание

ВЪВЕДЕНИЕ	3
Обща характеристика.....	3
Основни функции.....	3
Технически изисквания.....	4
Инсталиране на АгроРеНТ.....	4
Работа с АгроРеНТ.....	5
БАЗОВИ ДАННИ	7
Имоти и масиви	7
Собственици на селскостопански имоти	7
Договори.....	7
Селскостопански култури и производни натури	8
Селскостопанска техника	8
Стоки, семена, торове, консумативи.....	9
Партньори	9
Лица	10
Данни за фирмата потребител.....	10
Служители.....	10
Кодови таблици (Номенклатури)	10
ВЪВЕЖДАНЕ НА БАЗОВИТЕ ДАННИ.....	11
Въвеждане на информация за имотите и масивите.....	11
Въвеждане на информация за собствениците на имотите.....	11
Въвеждане на договорите със собствениците	11
Въвеждане на информация за селскостопанската техника	12
НАЧИН НА РАБОТА С ПРОГРАМАТА	13
Обработки на масивите.....	13
Складови операции	13
Доставка на гориво.....	14
Касови операции.....	14
Приключване на стопанската година.....	14
Съставяне на ведомост за изплащане на рентата	14
СКЛАДОВИ ОПЕРАЦИИ	15
Доставки (Заприходяване).....	15
Търсене и преглед на доставки	17
Продажби (Изписване).....	19
Търсене и преглед на изписвания	20

СПРАВКИ.....	21
Справки “Наличности и обороти”	21
Справка “Касова книга”	22
АРХИВ.....	23
Архивиране	23
Възстановяване	23
Периодичност	23
Нова година	24
Друга година	24
СЕРВИЗНИ ФУНКЦИИ	26
Функция "Печат"	26
Функция "Запиши във файл"	26
Функция "Отказ от справка"	26
Функция "Годишен статус"	26
Бутони.....	27

ВЪВЕДЕНИЕ

Обща характеристика

АгроРеНТ е съвременен програмен продукт. Той е лесен за работа и не е необходима специална компютърна грамотност за неговото използване. Въвеждането на данните се извършва върху типизирани екрани, наподобяващи употребяваните в практиката първични документи. Програмата сигнализира за допуснати неточности в записа, за пропуски при въвеждането на информацията, за некоректност на въведените данни и т.н.

АгроРеНТ позволява преглед на записите по отделните операции и дава възможност за корекции и изтриване по всяко време;

АгроРеНТ позволява да се отпечатват на принтер или да се съхраняват на отделни файлове съответните справки.

АгроРеНТ включва и функциите по архивиране, възстановяване и копиране на информацията. Тези сервизни функции позволяват да се възстанови състоянието на системата от минал период и върху него да се направят корекции и справки.

Основни функции

АгроРеНТ е изграден на модулен принцип и включва следните функции:

- регистрация на имотите земеделски земи;
- регистрация на масивите имоти, които се обработват от земеделските производители;
- регистрация на собствениците на земеделски земи
- регистрация на договорите за наем, аренда и съвместна обработка
- регистрация на отглежданите култури по масивите за ползване
- регистрация по складове и трансфер на материалите използвани при производството на селскостопанска продукция
- регистрация на обработките на земята и отразяване на различните видове ресурси употребени при обработката;
- зачисляване на прибраната продукция и изчисляване средният добив по култури и масиви;
- изчисляване на рентата дължима на собствениците в пари и натура;

Технически изисквания

За инсталирането на АгроРеНТ е необходим персонален компютър със следните характеристики:

- 1,44 MB флопидисково или CD_ROM устройство;
- твърд диск с най-малко 100 MB свободна памет;
- операционна система Windows XP или по-висока.

Инсталиране на АгроРеНТ

Инсталационният пакет на АгроРеНТ се разпространява върху един CD-ROM или се сваля от Интернет. Инсталационният пакет е записан в компресиран вид и затова е необходимо да се декомпресира преди инсталирането на системата.

Инсталирането на АгроРеНТ се осъществява от инсталационната програма SETUP, която е записана в инсталационния пакет. За да се активира програмата е необходимо да се кликне два пъти върху иконата ѝ.

След активирането на програмата върху екрана се показва диалогов прозорец. Следвайте указанията написани в него. По време на инсталацията върху указаното дисково устройство ще се създаде каталог с име AGRORENT и файловете ще се декомпресират в него. След това се създава и програмна група АгроРеНТ, която съдържа иконата ѝ "АгроРеНТ".

Всяко следващо стартиране на АгроРеНТ се прави като се натиска иконата ѝ. След първото активиране на АгроРеНТ се задейства автоматично функция, която изисква въвеждане на данни за вашето предприятие.

Необходимо е да се въведат името, адреса и данъчния номер на предприятието ви. Тези данни се използват в някои от справките, които прави системата. Други данни като име на ръководителя, име на главния счетоводител, телефон и факс не са задължителни и са предназначени за бъдещи справки.

ВНИМАНИЕ: Системата АгроРеНТ е защитена от неправомерен достъп. Избраната схема на защита изисква при инсталиране на системата да се въведе парола. Паролата се генерира от програма, която е на компютър на фирмата Мултимедиа ООД. За да получите паролата е необходимо да се свържете по телефона с Мултимедиа ООД и да съобщите номера на АгроРеНТ и номера на неговия ключ.

Работа с АгроРеНТ

Функциите на **АгроРеНТ** се изпълняват от програми, достъпът до които се осъществява след избор от меню. Менюто на системата се състои от главно меню, което се намира постоянно върху екрана и подменюта, които се появяват след избора на съответен елемент от главното меню. Изборът на елементи от активното подменю на системата предизвиква изпълнението на съответната програма.

Елементите на менютата се избират след придвижване на курсора върху имената им и натискане на **Enter** или на левия бутон на мишката. Курсорът се движи чрез последователното натискане на клавишите, върху които има обозначени стрелки, или чрез движение на мишката. Възможно е избор на функция чрез едновременно натискане на клавиша **Alt** и друг клавиш от клавиатурата, който съответства на определена функция. В Приложение 1 е показано пълното меню на АгроРеНТ, а в Приложение 2 е дадено съответствието между функциите и **Alt** клавишите.

След избора на функция системата провежда диалог с оператора за доуточняване на някои параметри, от които зависи конкретното изпълнение на функцията. Същинската част от работата на оператора се състои във въвеждането на данни, които след съответна проверка и обработка се записват в информационната база на системата. Въвеждането на данните в АгроРеНТ се осъществява посредством диалогови прозорци и менюта, предназначени за попълване с данни.

Диалоговите прозорци се разполагат върху екрана на компютъра и имат структура, която е подобна на традиционните документи и таблици. Прозорците се състоят от пасивни поясняващи надписи и графични елементи и активни полета за нанасяне на данни. Надписите само поясняват съдържанието на данните полета и не могат да се променят от оператора. Данните полета се попълват от системата със стойности по премълчаване и могат да се посочват и да се променят от оператора.

Посочването на данните полета става чрез блоков курсор, който скача от поле на поле и осветява стойностите по премълчаване. Ако операторът е съгласен с предложената стойност по премълчаване на осветеното поле, той продължава движението на курсора в определената посока, натискайки подходящия клавиш или придвижвайки мишката.

Ако е необходима промяна на стойността на осветеното поле, операторът започва да пише директно в полето или да редактира неговото съдържание.

Системата издава необходимото подсещащо съобщение, което указва и типа на данните, които трябва да се въведат. Операторът трябва да набере чрез клавиатурата новата стойност на полето и да натисне **Enter**. Ако броят на набраните символи надвиши дължината на полето, системата автоматично преминава на следващото поле, т.е. действа като натиснат клавиш **Enter**.

Системата прави и формална проверка за коректност съгласно типа на полето. Ако е открита грешка, системата съобщава за нея и подканва за нов вход на коректни данни. Операторът може да я въведе или да се откаже след натискане на клавиш **Esc** или бутона **"Отказ"** (**"Cancel"**).

Ако стойността на полето е коректно въведена, системата я визуализира и курсорът прескача автоматично на следващото поле.

След окончателното попълване на полетата от диалоговия прозорец, операторът трябва да натисне бутона "Вход". При това потвърждение данните от диалоговия прозорец се записват в информационната база и системата предлага избор на нова функция.

Данновите менюта изпълняват същите функции като диалоговите прозорци. Те се използват, когато съдържанието на данните в тях не е известно на етап разработка и се определя от потребителя. Примерно, въвеждането на данни за аналитичните показатели става чрез такова меню. Различните даннови менюта се състоят от различен брой редове. В лявата част на реда е разположено наименованието на въвежданите данни (т.е. наименование на аналитичен показател или наименование на поле от структурата на записа), а в дясната - тяхната стойност по премълчаване. Начинът на работа с данновите менюта е аналогичен на работата с диалогови прозорци: курсорът се позиционира на съответния показател (осветява се), чрез клавишите-стрелки и ако не сте съгласни със стойността по премълчаване въвеждате данните за този показател.

БАЗОВИ ДАННИ

Имоти и масиви

Селскостопанските имоти се идентифицират с 6 или 8 цифров номер. За всеки имот може да въведе Начин на трайно ползване(НТП), Категория, Местност, Обработваема площ, Площ по документ и Поливност.

Всеки имот си има един или няколко собственика. Имотът има и документ за собственост, включващ вид, номер и дата на документа. За всеки имот собствениците декларират желанието си той да бъде включен в масиви за съвместна обработка или да остане като "бяло петно".

Масивите са група граничеши имоти, обединени са съвместна обработка. Масивите също се идентифицират с номер и НТП. За всяка година се записват културите, които се засаждат във всеки един масиви и така може да се проследи история за засажданите култури през годините.

За всеки масив се записват извършените обработки и материалите, с които се третира. Записват се и разходите за гориво, труд и други и така може да се пресметне себестойността на получените добиви.

Собственици на селскостопански имоти

Всеки собственик на селскостопански имот се регистрира в базата данни с име, ЕГН, паспортни и адресни данни. Всеки собственик се свързва и с имотите, които притежава. Ако собственика е починал към неговото досие се добавят и неговите наследници. В АгроРеНТ е включена възможност за автоматично прехвърляне на имотите от починал собственик към неговите наследници.

Към досието на всеки собственик се записват и декарите за лично ползване и заявените натури, които са производни от добиваните в имотите му култури.

Договори

Договорите се сключват между земеделски производител(арендатор) и собственици(един или няколко) на земеделска земя. Договорите могат да бъдат три вида:

- Договори за наем
- Договори за аренда
- Договори за съвмесна обработка

Договорите имат номер, дата на подписване и дата на влизане в сила. В договорите се фиксира рентата, която може да бъде в пари и в натура. Рентата може да се изчислява като процент от получения добив или във фиксирани количества(килограми/суми) на декар.

Към договорите се въвеждат собствениците на земеделска земя. В един договор може да въведат повече от един собственик, като за всеки собственик се записва притежаваната от него идеална част от имота.

Към договорите се въвеждат и имотите, които собствениците на земеделска земя, участващи в договора притежават. Всеки имот включва в договора с неговите Номер, НТП, Категория, Местност, Обработваема площ и Площ по документ.

Селскостопански култури и производни натурни

АгроРеНТ поддържа номенклатура от произвежданите селскостопански култури. За всяка култура се поддържат и обобщени данни за цялото стопанство като засята площ, получен добив и себестойност на декар. Ръчно се въвежда и борсова цена на килограм от културата, която се използва за пресмятане на стойността на рентата.

Отделно има и номенклатура на производните натурни(стоки) от селскостопанските култури. Такива производни натурни могат да бъдат брашно, олио, къспе и други. Собствениците могат да поискат да получават част от рентата като производни натурни срещу заплащане.

Рентата, която може да бъде в пари и в натура. Тя може да се изчислява като процент от получения добив или като фиксирани количества(килограми/суми) на декар.

Изчисляването на рентата за всеки собственик се извършва като се съставя ведомост за изплащане на рентата. Във ведомостта се записват като количествата на рентата в натура, така и сумите и удръжките на рентата в пари. Включват се и допълнителни суми към рентата, както и рентите от предходни и бъдещи години.

Автоматично попълване на разходен касов ордер при изплащане на рентата в пари и стокова разписка за всяко предаване на рентата в натура.

Селскостопанска техника

За обработката на масивите и друга селскостопанска дейност се използват селскостопански машини. Тези машини се регистрират в базата данни на програмата.

Към всяка машина може да се привързват гуми, акумулатори, документи, резервни части и други консумативи. В базата данни на програмата се поддържат данни за наличностите в сервизен склад с резервни части, инструменти и консумативи. На базата на изминатите километри засечени от GPS данните, програмата сигнализира за необходимост от ремонт или от смяна на съответен консуматив.

Стоки, семена, торове, консумативи

Като част от програмата АгроРеНТ е вграден модул "Склад". Чрез него могат да се запишат в склада стоките и консумативите, които се използват в селскостопанското производство. Такива стоки могат да бъдат семена, торове, горива, производни материали от селскостопанските култури и други. Възможно е и проследяване движението на стоките и тяхната наличност във всеки един момент от производствения цикъл.

Препоръчително е записите с данните за всяка една стока да се въведат още на етап подготовка за внедряване на системата. Разбира се, записите на някои по-екзотични стоки могат да се въвеждат и по време на въвеждането на документа за тяхната доставка, но това би трябвало да е изключение, а не правило.

След избиране на функцията "Стоки", АгроРеНТ показва таблица с всички въведени стоки. От тази таблица може да се избере конкретна стока и да се прегледат всички данни за нея. Ако стоките са много, то ще бъде трудно да се намери конкретна стока. Затова може да се зададе условие, на което да отговарят стоките показани в таблицата. Това става като се избере съответното поле от формата и се въведе стойността, която операторът би желал да фигурира в търсената стока. Възможно е задаване на стойности на повече от едно поле. След натискане на Enter, АгроРеНТ търси онези стоки, които удовлетворяват зададеното условие за търсене и актуализира списъка на стоките удовлетворили условието. Обикновено този списък е значително по-малък от показаните до този момент стоки и затова изборът на желаната стока е по-лесен.

Този механизъм за филтриране на стоките дава възможност да се правят и интересни справки. Ако след като се избере дадена група стоки се натисне бутона "Печат", показва се справка за наличностите на тези стоки и се изписва направеното ограничение. Такава справка може да бъде например, "Стоките, които се водят на МОЛ Иван Петров".

Ако се натисне бутона "Добави стока" под таблицата със стоките, АгроРеНТ показва нова стокова форма с празни полета. След попълването на данните за стоката и натискане на бутона "ОК", новата стока се включва в таблицата със стоките.

Изборът на дадена стока може да се използва и за изтриване и редакция на данните за дадената стока. За целта се натискат съответно бутоните "Изтрий" или "Измени" от стоковата форма. За по-лесно изменение на данните на повече от една стока може да се използва и таблицата на стоките. Тя се получава като се натисне бутона "Таблица". В таблицата на стоките курсорът скача по редовете и колоните и може да се пише директно в полето показано от него.

Партньори

За АгроРеНТ партньорите са фирмите доставчици и клиенти. Данните за тях могат да се въведат предварително или по време на попълването на документите за доставки и продажби. Търсене, добавяне и изменение на данните за партньорите се осъществява чрез функцията "Партньори" от меню базови данни. Принципите на работа на работа с формите за търсене, показване и добавяне на фирми са аналогични на тези при съответните форми за стоки.

Лица

За АгроРеНТ лицата са МОЛ и ОСО от фирмите доставчици и клиенти. Данните за тях могат да се въведат предварително или по време на попълването на документите за доставки и продажби. Търсене, добавяне и изменение на данните за лицата партньори се осъществява чрез функцията "Лица" от меню базови данни. Принципите на работа на работа с формите за търсене, показване и добавяне на лица са аналогични на тези при съответните форми за стоки.

Данни за фирмата потребител

За издаването на фактури, както и за някои справки са необходими данни за фирмата потребител. Те включват име, данъчен номер, Булстат, адрес и т.н. Въвеждането и изменението на тези данни се извършва чрез функцията "Данни за фирмата потребител" от меню базови данни.

Служители

За АгроРеНТ служители са МОЛ, ОСО и всички останали потребители на системата. Данните за тях могат да се въведат предварително или по време на попълването на документите за доставки и продажби. За всеки служител се въвежда и данна "Тип служител", което определя и неговите права при работа със системата.

Търсене, добавяне и изменение на данните за служителите се осъществява чрез функцията "Служители" от меню базови данни. Принципите на работа на работа с формите за търсене, показване и добавяне на служители са аналогични на тези при съответните форми за стоки.

Кодови таблици (Номенклатури)

Някои от показателите на дадена аналитична сметка получават винаги определени значения, по-голямата част от които могат да бъдат назовани предварително. Такива са "МОЛ", "Складове" и т.н. За тези случаи е целесъобразно да се изградят таблици с възможните значения за даден показател и на всяко значение да се присвои уникален код. Така операторът вместо да въвежда ръчно стойностите на кодираните показатели, получава възможност да ги избира от меню и по този начин се намаляват възможностите за грешки. Друго предимство на кодовите таблици е, че програмата записва върху диска късите кодове, а не по-дългите наименования на елементите и по този начин се пести място.

АгроРеНТ дава възможност на счетоводителя да създава най-различни кодови таблици, както и да попълва, да съкращава и да изменя елементите, които се съдържат в тези таблици.

ВЪВЕЖДАНЕ НА БАЗОВИТЕ ДАННИ

Въвеждане на информация за имотите и масивите

За всеки имот се отваря досие(група записи), което съдържа информация за него. Въвеждат се основните му данни като Начин на трайно ползване(НТП), Категория, Местност, Обработваема площ, Площ по документ и Поливност. Въвежда се и информация за документа за собственост - вид, номер и дата.

Към всеки имот се привързват собствениците му и се указва процента на собственост. Това може да стане на втори пас след като са въведени и досиетата на собствениците. Тогава от формата на имота се извиква формата за избор на собственици и в нея се посочват един по един собствениците на текущия имот.

По аналогичен се въвежда и информацията за масивите. За тях се въвеждат номер, местност и вид засадена култура през текущата стопанска година. Понеже масивите са група граничещи имоти, за всеки масив трябва да се укажат имотите, които го съставляват. От формата на текущия масив се извиква формата за избор на имоти и в нея се посочват един по един имотите, съставляващи текущия масив.

Въвеждане на информация за собствениците на имотите

За всеки собственик се отваря досие(група записи), което съдържа информация за него. Въвеждат се основните му данни като име, ЕГН, паспортни и адресни данни. Ако собственикът е починал към неговото досие се добавят и неговите наследници. Собственикът може да бъде и фирма. Тогава заедно с данните на лицето-представител се записват и името и Булстата на фирмата.

Всеки собственик се свързва и с имотите, които притежава. Това се прави като от формата на текущия собственик се извиква формата за избор на имоти и в нея се посочват един по един имотите, притежавани от текущия собственик.

Въвеждане на договорите със собствениците

В базата данни на програмата се регистрират договорите за наем, аренда или съвместна обработка на земята между ползвателите и собствениците на земеделски земи. За всеки договор се въвеждат номер, дата на подписване и дата на влизане в сила. В договорите се фиксира рентата, която може да бъде в пари и в натура. Рентата може да се изчислява като процент от получения добив или във фиксирани количества(килограми/суми) на декар.

Към договорите се въвеждат собствениците на земеделска земя. В един договор може да въведат повече от един собственик. Това се прави като от формата на текущия договор се извиква формата за избор на собственици и в

нея се посочват един по един собствениците, участващи в текущия договор. Ако избрания собственик е починал, тогава в договора се включват неговите наследници.

Договорите могат да се генерират и автоматично. Това се прави като във формата за избор на собствениците се изберат собствениците, за които да се генерират автоматично договори и се натисне бутона "Генериране на договори". След това програмата иска избор на договор-шаблон, от който да се вземат параметрите на договорите.

Като резултат от изпълнението на функцията "Генериране на договори" се получават договори с избраните собственици, включващи тяхните имоти.

Въвеждане на информация за селскостопанската техника

Всеки един обект от селскостопанската техника се отваря досие, което съдържа информация за него. Въвеждат се основните му данни като марка, модел, регистрационен номер и други идентификационни номера. Въвеждат се също габаритни и полезни размери, вид използвано гориво и разход на 100 километра. Към всеки обект се асоциират и неговите шофьори, а също и гуми, акумулатори и други инструменти и консумативи.

За всеки масив се записват извършените обработки. В тези обработки се записва и селскостопанската техника, която участва в тях. На базата на тези обработки се създава дневника за изразходеното гориво за производство на първична селскостопанска продукция по вид и обем на извършваните механизирани обработки.

Към всеки подвижен обект от стопанството може да се монтира GPS устройство. GPS устройствата имат по две антени - едната за получаване на сигнали от GPS спътниците, а другата за предаване на изчислените координати на компютъра-сървер. GSM картата в устройствата се настройва да предава на определен IP адрес с определен порт.

НАЧИН НА РАБОТА С ПРОГРАМАТА

След приключване на подготвителните функции по въвеждането на базовите данни на имотите, масивите, собствениците и договорите с тях, програмата е готова за ежедневна работа. Тя се състои във въвеждане на информация за извършените обработки на масивите и за съпътстващите ги дейности.

Обработки на масивите

Всяка обработка на кой и да е масив се регистрира в базата данни на програмата. Въвеждането на данните става след избор на функция "Обработки на масивите". Избира се масива, чиято обработка ще се въвежда и на екрана се появява формата "Данни на избран масив", страница "Обработки на масива". Отваря се нов ред в таблицата с обработките и се въвеждат следните данни: Обработка, Дата, Площ, Обем, Материал, Стойност, Гориво, Труд, Друг разход, Фактура.

Видът на обработката и материалът, който се използва се избират от номенклатури. Материалът се избира от наличностите в склада. Фактурата за горивото се избира от въведените фактури за доставка на гориво. Към всяка обработка се прикачва и селскостопанската техника, която се използва.

Въведените данни от обработките се използват за съставяне на дневниците за изразходеното гориво за производство на първична селскостопанска продукция. На тяхна база се изчислява и себестойността на продукцията.

Складови операции

Складовите операции отразяват движението на материалите, участващи в селскостопанското производство от доставката до употребата им. Чрез тях може да се установи складовата наличност от даден материал във всеки един момент. На базата на доставките на материалите, тяхната цена и употребата им при обработката на масивите може да се пресметне и себестойността на произведените селскостопански култури.

Складовите операции са:

- Доставка на стоки и материали
- Изписване на стоки и материали
- Прехвърляне на стоки и материали от склад в склад

Заприходяването на готовата продукция в склада се извършва чрез складова операция "Доставка". Тази операция използва кантарната бележка като входящ документ. Автоматично се попълва стокова разписка за всяко предаване на рентата в натура.

Доставка на гориво

Доставката на гориво е вид складова операция. Доставката се установява чрез въвеждане на входяща фактура. Тази фактура се цитира при въвеждане на обработките на масивите и се включва в дневниците за изразходеното гориво за производство на първична селскостопанска продукция.

Касови операции

Касовите операции отразяват движението и наличието на парични средства в касата. Чрез тях се въвеждат и разпечатват приходни и разходни касови ордери. Разпечатва се касова книга и други справки и статистики за въведените касови одрери.

Приходен касов ордер се издава, когато собствениците на земя заплащат извършени услуги и заявени натура. Разходен касов ордер се издава при изплащане на рентата в пари. Чрез него се удостоверява изплатената рента.

Приключване на стопанската година

Преди съставяне на ведомостта за изплащане на рентата се прави приключване на стопанската година чрез функцията "Приключване". Приключването прави следните операции:

Попълване на добивите от масивите в съответните записи на файла с културите. Разнасяне на добивите от имотите за лично ползване в съответните записи на собствениците по култури.

Приключване както и ведомост може да се прави многократно през годината. Всяко следващо приключване презаписва данните на предишното. Така може да се проверява моментното състояние на икономическите показатели.

Съставяне на ведомост за изплащане на рентата

След края на стопанската година се изчислява рентата за всеки собственик като се съставя ведомост за изплащане на рентата. Във ведомостта се записват като количествата на рентата в натура, така и сумите и удръжките на рентата в пари. Включват се и допълнителни суми към рентата, както и рентите от предходни и бъдещи години. Автоматично се попълват разходен касов ордер при изплащане на рентата в пари и стокова разписка за всяко предаване на рентата в натура.

Ведомостта както и приключването може да се прави многократно през годината. Всяка следваща ведомост презаписва данните на предишната. Така може да се проверява моментното състояние на икономическите показатели.

СКЛАДОВИ ОПЕРАЦИИ

Доставки (Заприходяване)

За АгроРеНТ доставката се осъществява с въвеждането на документа, отразяващ доставката. Това се извършва върху специален екранен прозорец, който е подобен на първичния документ. Базовият екран се появява след избор на функцията "Доставки".

АгроРеНТ изисква задължителното попълване на определени полета на базовия екран. В случай, че някое от тези полета не бъде попълнено, системата сигнализира и приканва оператора да въведе липсващата информация.

Курсорът във вид на отвесна черта "|", показва до кое поле е стигнало въвеждането на данните. При осветено инверсно поле въвеждането на знак изтрива съдържанието на цялото поле. При курсор отвесна черта въвеждането на знак вмъква този знак на мястото на курсора.

Натискането на <Enter> означава край на въвеждането на данни за текущото поле. Тогава АгроРеНТ прехвърля курсора автоматично в следващото поле. При запълване на максималния брой знаци на някое от полетата, се преминава автоматично към следващото поле, без да е нужно да се натиска <Enter>.

Необходимо е да се попълнят следните полета:

1. Тип операция

В случая с доставките това поле има стойност "Заприходяване".

2. Вид документ

Това поле отразява вида на първичния документ. В АгроРеНТ е заложена таблица, в която са записани най-често използваните документи. Таблицата може да бъде изведена на екрана като се освети полето и се натисне Alt и или след натискане с мишката върху полето. Появява се меню, съдържащо набор от различни видове документи.

Операторът може да подбере подходящия документ като освети съответния ред и натисне Enter. Менюто изчезва и в полето се изписва избрания документ.

Ако използваният документ е различен от посочените в таблицата и не може да бъде избран, то операторът може да добави в таблицата друг вид документ. Това може да стане по два начина:

чрез функцията "Други номенклатури" по описания по-горе начин;

директно - в процеса на въвеждането на документа. Това се извършва по следния начин: Осветява се полето "

Друг документ". Натиска се Enter. Появява се диалогов прозорец със заглавен ред: "Въведете текст на елемента:".

Чрез клавиатурата въвеждаме името на новия вид документ. Натискаме Enter. Въведеното име едновременно се включва в таблицата с видовете документи и заема мястото си на екрана.

3. Номер

В това поле се записва номерът на първичния документ. Ако става въпрос за документ "Фактура", достатъчно е да бъдат въведени само значещите цифри от номера на фактурата и програмата го запълва до 10 знака с водещи нули отпред.

4. Дата

В полето 4 се записва датата, на която е издаден първичният документ. По премълчаване се предлага датата към момента на завеждане на документа. Ако предложената дата съвпада с датата на първичния документ, тогава поле 4 се прескача и датата е потвърдена. Ако датата на първичния документ е различна от тази в полето 4, тогава чрез клавиатурата се въвежда дата. Изписват се по две цифри за деня, месеца и годината. Използването на нецифров клавиш предизвиква съобщение за грешка.

Най-лесно датата може да се въведе като се натисне бутона "Календар", който се намира непосредствено след полето на датата. Това предизвиква появата на месечен календар, от който желаната дата може да бъде избрана.

5. Фирма доставчик

В полето 5 се записва името на фирмата доставчик. То трябва да се избере от списъка на въведените до момента фирми. Ако фирмата още не е въведена, то това може да се направи и в момента на въвеждането на доставката. За целта е необходимо да се натисне клавиша '+' или бутона със знак '+' над полето 4. В този случай се появява формата за въвеждане на фирма и вие можете да попълните част от данните. Останалите данни могат да се въведат по-късно чрез функцията "Партньори".

6. МОЛ доставчик

В полето 6 се записва името на МОЛ на доставчика. То трябва да се избере от списъка на въведените до момента лица от фирмата доставчик. Ако лицето още не е въведено, то може да се въведе и в момента както е описано по-горе за фирмата доставчик.

7. Склад получател

В полето 8 се записва името на склада, в който се заприходява доставката. То трябва да се избере от списъка на въведените до складове. Ако склада още не е въведен, той може да се въведе и в момента както от списъка се избере "Нов склад". Тогава програмата показва прозорец, в който се въвежда името на новия склад.

8. МОЛ получател

В полето 9 се записва името на МОЛ получател. То трябва да се избере от списъка на въведените до момента лица от фирмата получател. Ако лицето още не е въведено, то може да се въведе и в момента както е описано по-горе за фирмата доставчик.

9. Описание на операцията

Това поле дава възможност кратко (до 36 знака) да се опише извършваната операция. В рамките на тези знаци могат да се въведат цифри и текст. Това описание може да се използва по-късно за търсене на доставката. Ако името на операцията се среща често при въвеждането на документите, то целесъобразно

е това име да се запише в базата данни на системата и следващия път вместо да се набира отново от клавиатурата да се избере от списък. Записването на името и показването на списък от имената на операциите се извършва с двата бутона следващи непосредствено нея.

10. Въвеждане на стоките и техните цени и количества

След попълването на полето “Описание на операцията” АгроРеНТ проверява дали са попълнени всички полета, описващи входния документ. В случай, че някое от тези полета не е попълнено, системата приканва оператора да го въведе. Ако всичко е наред, курсорът скача в таблицата за доставените стоки.

За всяка от доставените стоки е отделен по един ред. Името на стоката се избира от меню, което се формира на базата на номенклатурата на стоките. Броя на елементите от менюто може да се намали като се изпишат една или няколко букви, с които искаме да започват имената на стоките. Така формирания филтър се изписва на статус реда на прозореца.

Друг начин за намаляване на елементите в менюто на стоките за избор е формиране на условие за търсене на базата на класификацията на стоките. Ако натиснете бутона F1, когато курсорът се намира в поле “Стока”, ще се покаже форма за задаване на условие за търсене. Изберете раздела или групата на доставената стока и след това я изберете от редуцирания списък от стоки.

Ако доставената стока още не е въведена в номенклатурата на стоките, то можете да го направите и от тук, ако натиснете клавиша ‘+’ или бутона със знак ‘+’ над полето “Стока”. В този случай се показва прозореца за въвеждане на стока и вие трябва да въведете данните, описващи доставената стока.

След избора на стоката се въвеждат количеството и цената на доставената стока.

Мерната единица на количеството се взема автоматично от записа на стоката. Ако искате стоката да се заприходи с друга мерна единица от предложената, то трябва да включите ключа “Сама”. В този случай стоката няма да се натрупва към наличната стока в склада, а ще се води самостоятелно с отделна среднопретеглена цена.

Накрая след въвеждането на всички стоки от доставката се потвърждава и стойността на ДДС (ако доставчика е регистриран по ДДС) и се натиска бутона “Запис на документ”. С това доставката е записана в базата данни.

Търсене и преглед на доставки

Предназначението на тази функция е да се изведе на екран някой от направените доставки. Тя дава възможност на оператора да се запознае със съдържанието на всеки от тях, да го разпечати, да го измени или да го изтрие. Преди да се избере конкретен документ операторът може да направи и групова операция върху избраните доставки като групов печат, запис на файл или групово изтриване.

Функцията “Търсене и преглед” работи по следния начин:

След избора ѝ от главното меню се появява форма “Задаване условие за търсене на доставки”, която се състои от две части:

- полета за задаване на условие за търсене и

- таблица с документите удовлетворили условието за търсене.

Първоначално в таблицата се намират всички направени до момента доставки. Чрез осветяване на конкретен документ и натискане на бутона "Избор" на екрана се появява форма със запълнени полета, отразяващи съдържанието на избрания документ.

Ако броя на документите е по-голям, то техния списък се появява по страници. Преминаването към следваща или предишна страница се извършва чрез натискане на вертикалния плъзгач на таблицата в съответната посока или чрез натискане на бутоните от навигатора на таблицата. Чрез натискане на бутона End е възможно да се визуализира последната страница от списъка, а чрез Home - първата страница.

Ако операторът желае да намери конкретен документ, то той трябва да зададе условие върху стойностите на полетата от документа. Това става като се избере съответното поле от формата и се въведе стойността, която той би желал да фигурира в търсения документ. Възможно е задаване на стойности на повече от едно поле. След натискане на Enter, АгроРеНТ търси онези документи, които удовлетворяват зададеното условие за търсене и актуализира списъка на документите удовлетворили условието.

Обикновено този списък е значително по-малък от направените до този момент складови записи и затова изборът на желания документ е по-лесен.

Ако операторът желае да намери конкретна доставка по стоките, които участват в нея, трябва да се зададе условие за търсене, като се въведат стойностите на полетата, определящи стоката.

Ако стоката се търси по поле "Количество" или "Цена" системата изисква да се въведе освен стойността и операцията за сравнение. Ако се търси конкретна сума, потвърдете стойността по премълчаване за сравнението (=). Ако се търсят стоки със стойности по-големи от указаната, трябва да се зададе операция ">". За стойности по-малки от указаната, изберете "<".

Изменение

След избор на документа се появява базовият екран за доставки със запълнени полета, отразяващи съдържанието на записа, който ще бъде променен.

Осветява се полето, чието значение искаме да променим. Въвеждането на новата стойност се извършва аналогично на запълването на полетата при въвеждането на нов документ. След извършване на желаните корекции, изменението се потвърждава чрез натискане на бутон "Изменение".

Ако искаме да изменим полетата от таблицата със стоките, то тази таблица трябва да бъде отворена чрез бутона за изменение на стока. Тогава вече може да се правят корекции в доставените стоки. След извършване на желаните корекции, изменението се потвърждава чрез натискане на бутон "Запис на изменение".

Ако това не е обектът, който желаем да изменим, след натискане на бутона "Друг документ" на екрана отново се появява таблицата със складовите записи, от която чрез позициониране на курсора да изберем друг документ.

Изтриване

След изборът на даден документ и показването му на екрана, той може да бъде

изтрит чрез натискане на бутона “Изтриване на документ”.

Печат на намерените документи

Докато описаната по-горе функция извежда на екран само един документ и то във вида, в който той е направен, то тази функция позволява доставките да бъдат проследени по хронология, като изведе на екран информация съдържаща: вида на документа, номера, датата на доставката, краткото описание на операцията, името на фирмата доставчик.

За получаване на справката е достатъчно да се натисне бутона “Печат” от формата “Задаване на условие за търсене на доставки”. В справката участват само документи удовлетворили условието за търсене. Ако не е поставено условие, печатат се всички документи от текущата година в реда на тяхното записване.

Запис във файл

Функцията позволява да се направи запис във файл на всички документи, които са удовлетворили условието за търсене. Файлът има разширение “сру” и е записан в текстов формат. Той може да се използва за пренос и обобщаване на данни в друга версия на АгроРеНТ, която е инсталирана в друг компютър.

За създаване на файла е достатъчно да се натисне бутона “Файл” от формата “Задаване на условие за търсене на доставки”. Във файла се включват само документи удовлетворили условието за търсене. Ако не е поставено условие, записват се всички документи от текущата година в реда на тяхното записване.

Продажби (Изписване)

За АгроРеНТ продажбата се осъществява с въвеждането на документа, отразяващ продажбата. Това се извършва върху специален екранен прозорец, който е подобен на първичния документ и се появява след избор на функцията “Продажби”.

Попълването на полета от документа за продажби става по аналогичен начин на тези от документа за доставки. Различия има при попълването на следните полета:

1. Тип операция

В случая с продажбите това поле има стойност “Изписване”.

2. Номер

В това поле се записва номерът на първичния документ. АгроРеНТ поддържа последователни номера за всеки вид документ и предлага по премълчаване поредния номер. Натискането на <Enter> означава съгласие с предложението. Възможно е да се въведе друг номер, който дава началото на нова поредица от номера.

Ако става въпрос за документ “Фактура”, достатъчно е да бъдат въведени само значещите цифри от номера на фактурата и програмата го запълва до 10 знака с водещи нули отпред.

3. Цена на изписване

Това поле определя цената, която ще бъде предложена като цена по премълчаване, когато се изписва дадена стока. Избира се от четири

възможности: цена на едро, цена на дребно, среднопретеглена цена и последна доставна цена

4. Въвеждане на стоките и техните цени и количества

Въвеждане на стоките за продажба и техните цени и количества се въвежда аналогично на доставките. Разликата е само в това, че сега списъкът на продаваните стоки включва само наличните стоки в склада, които се водят на указаното материално отговорно лице.

Накрая след въвеждането на всички стоки от продажбата се потвърждава и стойността на ДДС (ако доставчика е регистриран по ДДС) и се избира начина на плащане.

Натискането на бутона "Запис на документ" записва продажбата в базата данни.

След записа на документа АгроРеНТ дава възможност да се издаде документ за извършената продажба. Това може да бъде "Данъчна или опростена фактура" или "Стокова разписка" в зависимост от стойността на полето "Вид документ". За целта надписа на бутона "Запис на документ" се променя по подходящ начин и натискането му води до съставянето на съответния документ. Издаването на документа може да се избегне, ако се натисне бутона "Нов документ".

Търсене и преглед на изписвания

Функцията "Търсене и преглед на изписвания" работи по аналогичен начин на "Търсене и преглед на доставки". Разликата се състои само в това, че при изписванията може да се издаде "Данъчна или опростена фактура" или "Стокова разписка" в зависимост от стойността на полето "Вид документ".

СПРАВКИ

Модул "Справки" Ви осигурява:

- Декларация по чл. 69 от ППЗСПЗЗ;
- Заявление по чл.70, ал.2 от ППЗСПЗЗ;
- Справка за изплатени доходи на физически лица по чл. 73 от ЗДФЛ;
- Дневник за изразходеното гориво;

- Справка за изтичащи договори;
- Справка за имоти по масиви, НТП, категория, договори и собственици;
- Справка за изплатената рента и издадените разходни ордери;
- Справка за засетите площи по култури;
- Справка за себестойност и среден добив от всяка култура;

- Касова книга
- Наличности и обороти на материалите

Към тези справки се добавят и справките на модул „Склад“.

Справки “Наличности и обороти”

АгроРеНТ дава възможност за следните справки свързани с наличностите и оборотите на стоки:

Оборотна ведомост – дава информация за началния остатък, приходите, разходите и крайния остатък на избраната група стоки;

Подробна оборотна ведомост – дава информация за документите, които са формирали приходите, разходите и крайния остатък на избраната група стоки;

Наличности – дава информация за наличностите към дадена дата на избраната група стоки;

Заприходяване - дава информация за документите, които са формирали приходите на избраната група стоки;

Изписване - дава информация за документите, които са формирали разходите на избраната група стоки;

Преди да се избере някоя от горните справки, трябва да се определи за коя група стоки тя се отнася. За целта могат да се зададат две групи условия. Едната група засяга данните, описващи и квалифициращи самите стоки, а другата – данните за документите, заприходяващи или изписващи стоките. По този начин може да бъде получена например справка за доставените през месец юни “Компютри и Електроника” от фирма Електрон ООД със стойност на доставката над 500 лева.

При задаване на параметрите за справката трябва да се има предвид и:

Попълването на “Дата от” и на “Дата до” със стойности различни от предложените по премълчаване ще разшири или свие участващите записи в справката. Времевият интервал може да се задава и извън активния месец. Прескачането на датите става като се натисне клавиша Esc;

Настройват се параметрите за печат или се приемат предложените по

премълчаване като се натисне клавиша Esc;

След задаване на параметрите се натиска бутона на желаната справка и на екрана се появява справката, която може да се разгледа, да се разпечати, да се запише на текстов файл или да се откаже.

Справка “Касова книга”

Справката “Касова книга” дава информация за приходите и разходите за даден интервал от време. За всеки приход или разход се отпечатват контрагента, вида, номера и датата на документа, с който е отразена сделката, а също и кратко описание на самата сделка.

След избора на функцията се задават параметрите на справката. В случая те са “Дата от”, “Дата до” и параметри за печат. По премълчаване “Дата от” е началото на текущия месец, а “Дата до” – текущия ден.

След задаване на параметрите се натиска бутона “Печат на справката” и на екрана се появява справката, която може да се разгледа, да се разпечати, да се запише на текстов файл или да се откаже.

АРХИВ

Архивиране

В АгроРеНТ е предвидена възможност за архивиране на потребителските даннови файлове. Всеки път преди завършване на работата със системата, АгроРеНТ пита оператора необходимо ли е архивиране на данновите файлове. При утвърдителен отговор, системата създава архивен файл с име по премълчаване FARHggmm.ZIP, където ggmm е идентификатор на текущия месец, състоящ се от последните две цифри от числото на годината и цифрите на активния месец. Ако вече е правен архивен файл със същото име, АгроРеНТ преименува стария файл на FARHggmm.BAK. Възможно е да се укаже и друго име на архивния файл.

Архивният файл съдържа всички файлове, които операторът може да промени по време на работата си със системата. След известно време този файл би могъл да се използва за възстановяване на състоянието на системата, такова каквото е било в момента на извършването на архивирането. Направеният архивен файл остава в директорията на текущата година на АгроРеНТ, докато не се припокрие от нов архивен файл. Възможно е да се укаже друга директория или дисково устройство. Препоръчително е да се прави копие на архивния файл за активния месец върху дискети. Честотата на копиране на архивните файлове се определя по преценка на потребителя. Желателно е обаче, след приключване на даден месец да се направи архив и той да се копира върху дискета..

Възстановяване

Възстановяване състоянието на системата, такова каквото е било по време на архивирането в даден файл се извършва чрез функцията "Възстановяване". За целта най-напред е необходимо да се избере съответен архивен файл за възстановяване. Ако искате да възстановите състоянието на системата от предпоследното архивиране, трябва да изтриете последния архив и да промените разширението на предпоследния архивен файл от BAK на ZIP. Ако необходимият архивен файл се намира върху дискета, той трябва да се избере от там.

Функцията "Възстановяване" се намира както и функцията "Архивиране" в меню "Архив". След нейния избор АгроРеНТ издава предупредително съобщение за това, че информационната база на активния месец ще бъде заменена и иска потвърждение. При утвърдителен отговор, информационните файлове от архивния файл заместват тези от твърдия диск. Трябва да се има предвид, че съдържанието на файловете от твърдия диск преди възстановяването се загубва безвъзвратно.

ВНИМАНИЕ! Възможно е частично възстановяване на информационната база. В този случай преди възстановяването трябва да се укаже кои файлове ще се възстановяват. Възможно е самостоятелно възстановяване на документи, фактури, ревизии, кодови таблици, стоки и рецепти, лица и фирми, МПС и обекти. Ако операторът прецени, че възстановяването на даден файл е ненужно, той може да го откаже.

Периодичност

В АгроРеНТ е възприето годишно водене на складовите записи. Това означава, че за всяка година се поддържа собствена група от информационни файлове, в

които се правят складовите записи и справки. Потребителят има възможност да преминава от една година в друга, да открива нови години, да прави корекции, записи и справки в тях.

АгроРеНТ прави разлика между текущата календарна година и активната година за складови записи и справки. Текущата календарна година се определя от датата на компютъра, докато активната година се определя от потребителя на системата.

В началото на внедряването на АгроРеНТ текущата календарна година става активна година и всички складови записвания се правят в нейните информационни бази. Възможно е създаване на нова активна година, която да следва непосредствено последната активна година. Това се осъществява чрез функцията "Нова година". След създаване на нова година, тя се превръща в активна и всички записи започват да се правят в нея.

За всяка година, в която АгроРеНТ работи се създава работна поддиректория на инсталационната директория на системата. Името на директорията е GODgggg, където gggg е номера на годината. Например GOD2003 е директорията на 2003 година. В нея се разполагат всички работни файлове на АгроРеНТ за тази година.

Създаването и преминаването към съществуващи информационни файлове се осъществява чрез функциите "Нова година" и "Друга година".

Нова година

Функцията "Нова година" създава празни информационни файлове за годината, който следва. Тя прехвърля всички ненулеви наличности от старата в новата година. След създаването на празните годишни файлове, АгроРеНТ прави активна новата година. Всички складови записи и справки след извикването на функцията ще се правят в новата година.

Функцията "Нова година" може да създаде нова година само за годината, следваща последната създадена година. За да се създаде нова година в миналото е необходимо да се използва функцията "Друга година" чрез бутон "Нова начална година".

Друга година

Функцията "Друга година" прави активна някоя друга от съществуващите години в директорията на АгроРеНТ. След избора на функцията АгроРеНТ визуализира меню с на годините, в които е работено и предлага избор на нова активна година.

След изпълнение на функцията "Друга година", избраната година става активна и е възможно да се правят справки, корекции и нови записи в нея.

Когато дадена година се маркира, но още не е направена активна е възможно тя да се инициализира. Това означава, че записите направени в нея ще бъдат изтрети и в нея ще има наличности само от предходната година. Това може да се направи, като натиснете бутон "Инициализация" от формата "Друга година".

В този случай системата издава предупредително съобщение и иска потвърждението за инициализация на информационни файлове. При утвърдителен отговор АгроРеНТ създава празни файлове за указаната година и я прави активна. Тази операция се прави рядко, но понякога е за предпочитане

вместо да се изтриват много записи поотделно.

Ако натиснете бутон “Нова начална година” от формата “Избор на година” ще се създаде празна година преди първата в списъка от години. По този начин е възможно въвеждане на данни и за годината преди въвеждане на АгроРеНТ в експлоатация.

СЕРВИЗНИ ФУНКЦИИ

Функция "Печат"

Функцията "Печат" се намира в менюто на системата и се активира, когато върху екрана е разположено съдържанието на някоя справка. След нейното избиране върху екрана се показва стандартния диалогов прозорец "Print", чрез който могат да се донастроят някои параметри за принтера.

Особено внимание заслужава параметъра "Paper size". Той определя размера на листа, върху който ще се печати справката. **АгроРеНТ** изчислява дължината на най-дългия ред и проверява дали той ще се събере върху указания размер на листа. Ако не се събира, **АгроРеНТ** намалява автоматично размера на шрифта с който се печати справката.

С натискането на бутона "OK" започва печатането на справката върху принтера. След завършването на печата **АгроРеНТ** изчиства екрана и очаква избор на нова функция.

Активирането на функцията "Печат" и визуализирането на някоя справка върху екрана се предхожда винаги от показване на диалогов прозорец, чрез който се определят параметрите на справката.

Полетата "Начална страница" и "Крайна страница" определят обхвата на справката. Тези полета се изменят само когато е необходимо да се отпечати само част от справката. Полето "Брой реда на стр." определя броя редове в страницата.

Полето "Шрифт:" определя шрифта и височината на символите, с които ще бъде отпечатана справката. Чрез избор от него вие може да определите шрифта и размера на символите му.

Функция "Запиши във файл"

Функцията "Запиши във файл" се намира в менюто на системата и се активира, когато върху екрана е разположено съдържанието на някоя справка. След нейното избиране върху екрана се показва стандартен диалогов прозорец за въвеждане на файл. Необходимо е да се въведе името на файла, в който да се запише съдържанието на текущата справка. С натискането на бутона "OK" справката се записва в указания файл.

Функция "Отказ от справка"

Функцията "Отказ от справка" се намира в менюто на системата и се активира, когато върху екрана е разположено съдържанието на някоя справка. След нейното избиране **АгроРеНТ** изчиства екрана и очаква избор на нова функция. Когато върху екрана е разположена справка, натискането на бутона "Изход" има същия ефект, както функцията "Отказ от справка".

Функция "Годишен статус"

Функцията "Годишен статус" показва данново меню с информация за годините и дата на последното архивиране за всеки един от тях.

Функцията има само информационно предназначение. Натискането на бутона "Изход" предизвиква нейното прекъсване.

Бутони

Бутоните от менюто на **АгроРЕНТ** имат следното значение:

предоставя информация за фирмата собственик;

отваря стоките за преглед и редакция;

отваря кодовите таблици за преглед и редакция;

отваря форма за търсене и редакция на фирми партньори;

отваря форма за въвеждане на записи;

отваря форма за търсене и редакция на записи;

отваря форма за изменение на активната година;

печат на справки "*Наличности и обороти*";

печат на справки "*Касова книга*";

предизвиква отново изпълнение на последно избраната функция;

предизвиква прекъсване на прегледа на текущата справка (ако върху екрана се намира справка) или прекъсване работата на **АгроРЕНТ** (ако се намираме извън преглед на справка). В последния случай системата изисква потвърждение;

предоставя съдържанието на помощната информация.